

A PROSPEKTUSTÁR - ÚJTÍPUSÚ SPECIÁLIS MŰSZAKI KÖNYVTÁR

Parányi Györgyné

A műszaki tájékoztatásnak fontos forrása a gyártó cégek által kiadott prospektus, amely a legújabb és a legkorszerűbb gyártmányok leírását tartalmazza, létezését, használhatóságát és előnyeit ismerteti, sokkal frissebben, mint bármely más nyomtatott dokumentum.

A prospektusokat a vállalati beruházók, géptervező irodák, export-import vállalatok s a szakkönyvtárak igyekeznek gyűjteni, hogy munkájukhoz megfelelő tájékoztató anyaggal rendelkezzenek. Ez a decentralizált gyűjtés természetesen nem teszi lehetővé egyik szerv számára sem a teljesség megközelítését, sem pedig azt, hogy tudomásuk legyen a mások által gyűjtött, őket is érdeklő anyagokról.

PROSPEKTUSGYŰJTÉS KÜLFÖLDÖN

Onálló prospektustárral külföldön sem igen találkozunk. Ezt az anyagot rendszerint egy-egy műszaki könyvtár gyűjti, és rendezi. Így van ez a Szovjetunióban^{x/} és az Amerikai Egyesült Államokban^{xx/}, stb. is.

A Német Demokratikus Köztársaságban és a Csehszlovák Szocialista Köztársaságban ugyancsak tudományos intézet, ill. könyvtár keretén belül működik jellegzetesnek mondható prospektustár, melynek munkáját példaképpen részletesebben ismertetjük.

A Karl - Marx - Stadt - i Textilmaschinen Institut prospektus-gyűjteményében szerepelnek általános katalógusok, kezelési utasítások, árajánlatok és folyóiratokból kivágott hirdetések. Ugynevezett Häureka Kasten-System szerint raktároznak, amelynek lényege a következő: egy fémből készült, 120 cm magas, tíz fiókos szekrényben tárolják a prospektusokat, s minden szekrénynek megvan a DK száma. Ezen belül a cégek betürendjében található az anyag.

^{x/} dr. BALÁZS Sándor és SZABOLCSKA Ferenc közlése.

^{xx/} Gloria EVANS /Detroit/ közlése.

DK-Nr. 677.052.32

Ringspinnmaschine

A - D

Gyűjtőkörüket 8 szakterületre bontják fel. Minden területnek megvan a saját szakreferense, aki érdeklődésre lefordítja a kívánt dokumentumot. A fordítást a prospektus mellett tárolják. E munkájukon kívül kölcsönöznek is.

A prospektusokat dátum és helyszám bélyegzővel lebélyegzik. A gyűjteményes munkákat külön tárolják cég szerinti betűrendben. SCHLETER osztályvezető mérnök véleménye szerint a DK eredeti formájában már nem felel meg céljaiknak és a követelményeknek, ezért saját szükségleteik szerint átdolgozva alkalmazzák.

A Csehszlovák Szocialista Köztársaságban a Klementinum hatalmas épülettömbjében működik az Egyetemi Könyvtár, amelynek egyik részlege a prospektustár. Vezetője L. HANNICH elvtárs.

Állományuk 180 000 db prospektus, katalógus, gyári évkönyv. Gyűjtőkörükbe nemcsak műszaki, hanem a határtudományágak anyaga is bele tartozik.

Természetesen elsősorban a fejlett technikával rendelkező országok prospektusait gyűjtik, de fontosnak tartják, hogy a most fejlődő államok cégeinek prospektusait is beszerezzék. Ezáltal képet kapnak az egyes országok iparfejlesztési politikájáról is.

Legfőbb forrásuk a külföldi cégektől levelezés útján beszerzett anyag. Ezenkívül a külkereskedelmi vállalatok és Csehszlovákia külföldi kereskedelmi képviselői révén történik a szerzeményezés.

A tárolás fedeles dobozokban, a prospektus nagyságától függetlenül, polcokon történik. Módszere a következő: szakon belül leltári számcsoportok képezik a rendszer alapját. Ezen belül országok szerint, egyes esetekben cég szerint tárolnak. A tagolás mélységét az adott témakörben az állomány nagysága határozza meg.

Leltározási módszerük rendkívül egyszerű.

A címfelvételt A/4-es formátumu ormiglapra írják, és ezt sokszorosítják. A lapok példányait összefűzik, s ez a leltárkönyv. A leltár nem tünteti fel az értéket, a gyarapodást, illetve a csökkenést.

Hasonló módon katalógizálnak is.

A katalógus cédula A/6-os méretű irodai papírra készül ormigon

sokszorosítva. A címleírás a prospektus eredeti nyelvén történik, különösebb könyvtári szabályok nélkül. Feltüntetik a gyártmány megnevezését, esetleg típusjelét, a gyártó céget és az országot.

Leltári szám, szakszám, beszerzés időpontja, valamint a Központi Címjegyzék jele szerepel a címleíráson.

Az Egyetemes Tizedes Osztályozás alapján szakoznak. Saját használatukra külön kivonatos táblázatot készítettek, amelynek fő jellegzetességei a következők:

1. Lényegében az 5 és 6-os főosztályt, a 7-es főosztályon belül csak a 77-es osztályt használják.
2. Az egyes osztályok és alosztályok nem pontosan, hanem szükséglet szerint követik az ETO-t.

Pl. 531.72 területmérés, kaliberek.
531.75 mérleg,
531.76 órák.

3. Egyes alosztályoknál egyéni utalások vannak más tárgyi alosztályokra.

Pl. 531.75 Mérlegek. Tömeg és sűrűség meghatározása.
Súly és térfogatmérés, lásd 542.3
Mérlegek, lásd 681.26.

4. A szakszámok, illetve alosztályok meghatározása nem logikus, egyes esetekben három, más esetekben tíz szám mélységig megy, nyilván az eddig kialakított tapasztalatok szerint.
5. Kiemelik a 621-es alosztályt, és számoznak tizenegy nyugati országot, valamint a Szovjetuniót és a Csehszlovák Szocialista Köztársaságot.

Pl. 621 /41/ Nagybritannia
621 /47/ Szovjetunió
621 /494/ Svájc.

A következő katalógusokkal rendelkeznek:

- Betűrendes cég szerinti katalógus. A Szovjetuniónál és a népi demokráciák országainál cég helyett az export-vállalat neve szerepel.
- Szakkatalógus, amely a szokványos könyvtári szabályoknak felel meg.
- Központi címjegyzék-katalógus. A Szlovák Állami Műszaki Könyvtár /Pozsony/, az Állami Műszaki Könyvtár /Brünn/ és az Állami Műszaki Könyvtár /Prága/ anyagából tevődik össze a fent ismertetett címleírási és szakozási szabályok szerint.

PARÁNYINÉ: A Prospektustár

A kikölcsönzött anyagról naprakész állapotban lévő kartoték-nyilvántartást vezetnek.

Tájékoztatási, kölcsönzési rendszerük jól szolgálja a műszaki fejlesztést. Szolgáltatásaik igénybevételére elő lehet fizetni. Az iparvállalatok megkapják az általuk összeállított ETO táblázatot, amelyet témakörönként még egy külön sorszámmal jelöltek meg. Ebből kiválasztható és megrendelhető a szükséges téma. A prospektustár összegezi ezeket a kívánságokat, nyilvántartja, és kielégíti azokat.

Minden témáról havonta rölap-jegyzéket adnak ki, amelyen feltüntetik a figyelt témaszámot, az ETO számot, valamint az egy hónap alatt erre a témakörre beérkezett prospektusok leltári számát.

Havonta átlagosan 2000 prospektust kölcsönöznek.

A KGM-MŰFI KÖZPONTI PROSPEKTUSTÁR LETREHOZÁSA ÉS GYŰJTŐKÖRE

Hasánk műszaki fejlődésének jelenlegi szakaszában időszertűvé vált egy olyan központi prospektustár felállítása, amely egységes alapokon, fokozott szakszerűséggel, modern könyvtári módszerekkel ellátja ki az igényeket. E feladat ellátására jött létre a KGM Műszaki Információs és Fordító Vállalat Központi Prospektustára.

Célja egyrészt az, hogy a beruházásokhoz, felújításokhoz nyújtson segítséget, másrészt, hogy a KGM mint gépgyártó iparág gyártmányfejlesztő, technológus, tervező szakemberei számára tájékoztató anyagokat gyűjtsön.

A Prospektustár gyűjti a KGM területén felhasználható termelő gépek és berendezések, tartozékok, szerszámok, anyagmozgató és minőségellenőrző gépek és berendezések leírásait. Gyűjtőköre egyaránt felöleli a KGM, az egyéb tárcák, valamint a külföldi cégek prospektusait. Ezenkívül - archiv jelleggel - gyűjti a KGM vállalatának gyártmányairól szóló prospektusokat.

A Központi Prospektustár - a fokozott szakszerűség és a részletes igények kielégítésének biztosítása érdekében - nem kívánja monopolizálni a prospektusgyűjtést. Csak a jelzett gyűjtőkörben törekszik teljességre, és a nagyobb helyi /iparági, vállalati/ gyűjteményeket kívánja központilag is nyilvántartani egységes katalógus rendszerben.

Tulajdonképpen melyek is azok a kiadványok, amelyeket gyűjtő szóval prospektusoknak nevezünk?

1. Prospektus /a gyártmány rövid, néhány oldal terjedelmű, rendszerint egy gyártmányra vonatkozó ábrás leírása/
2. Gyártmány katalógus /a cég vagy forgalmazó különféle szem-

pontból összeállított több gyártmányt ismertető, rendszerint könyvalaku kiadványa/

3. Árjegyzék
4. Ajánlati rajz
5. Vállalati folyóirat /a gyártóberendezéseket előállító cégek periódikus kiadványa, amelyben a legújabb gyártmányaikról tájékoztatnak/
6. Vásári katalógus, amely egy vásár kiállítóiról s azok gyártmányairól ad ismertetést
7. Gyári évkönyv, amelyben az adott gyár története, gyártmányai szerepelnek.

SZERZEMÉNYEZÉS ÉS ÁLLOMÁNYBAVÉTEL

Annak érdekében, hogy jelentős gyűjteménnyel rendelkezünk, sokirányú tevékenységet kell kifejteni. Az állomány megalapozása és bővítése céljából állandó kapcsolatban vagyunk hazai és külföldi intézményekkel.

- A Magyar Kereskedelmi Kamarával történt megállapodás alapján a bennünket érdeklő prospektusokat átadták részünkre, s ezeket kívánságunk szerint továbbra is beszerzik.
- A Technoimpex folyamatosan küldi a gyűjtőkörünkbe tartozó, számukra nélkülözhető prospektusokat.
- A KGM Kereskedelmi Főosztálya és a Gépexport Iroda szintén átadta részünkre prospektus anyagának egy részét.
- Az Országos Műszaki Könyvtár az OSZK-tól kapott köteles példányokból rendszeresen rendelkezésünkre bocsátja valamennyi kohó- és gépipari vállalat prospektusát.

Külföldi kapcsolatainkról:

- Címárakból és folyóiratok kereskedelmi rovataiból, hirdetésekben kikutatott a számottevő vállalkozók, gyárak, cégek címeit. Leveleket küldtünk, megmagyarázva a gyűjtőkört és a célt, kértük, hogy a Prospektustár címét vegyék fel a postázandók listájára, s állandóan küldjenek részünkre újabb kiadványaikból is.
- Sok szakfolyóirat központosított közvetítő szolgálatról gondoskodott. Ezért több esetben csak a folyóirathoz csatolt külön nyomtatott levelezőlapot küldjük el, azután maga a folyóirat szerkesztősége gondoskodik a hirdetést feladó vállalat prospektusainak elküldéséről. De a folyóiratokból kivágható kuponok alapján is kérünk prospektusokat.

- A KGM Nemzetközi Kapcsolatok Osztályával, valamint a Műszaki és Természettudományi Egyesületek Szövetségének Központi Titkárságával megállapodtunk, hogy a külföldi tanulmányutakra, vásárookra, kiállításokra utazó szakemberek az általuk beszerzett prospektusok egy példányát átadják a Prospektustárnak.

Állománynyilvántartásunk igen egyszerű.

Az állományról a prospektusok beszerzési sorrendjében kartoték leltárt rendszerezítettünk. Ez a lyukkártyára gépelt szövegnek előnyomtatott úrlapra irt indigós másolati példánya. A vétel útján beszerzett állományról szabványos leltárkönyvet vezetünk.

Minden prospektust állományi és dátumbélyegzővel látunk el. Állományba csak azokat a prospektusokat vesszük, amelyek 1959-nél nem régebbi keletűek. 1963-tól kezdődően az állományt évenként felülvizsgáljuk, és az elavult prospektusokat kiselejtezzük.

A PROSPEKTUSOK FELDOLGOZÁSÁNAK ÉS NYILVÁNTARTÁSÁNAK GÉPESÍTETT RENDSZERE

Minden könyvtárban lényeges a szakszerű keresés jó megszervezése. Hatványozottan fontos ez a prospektustárban. Ha pl. automata védőgázas hegesztőgép vezetékeszülékét keresi az olvasó, akkor csak annak az anyagát, de az egész nemzetközi gyűjteményt kapja meg, hogy a legkorszerűbbet, legmegfelelőbbet tudja kiválasztani.

A megfelelő feldolgozás és nyilvántartás alapvetően határozza meg a szolgáltatás minőségét.

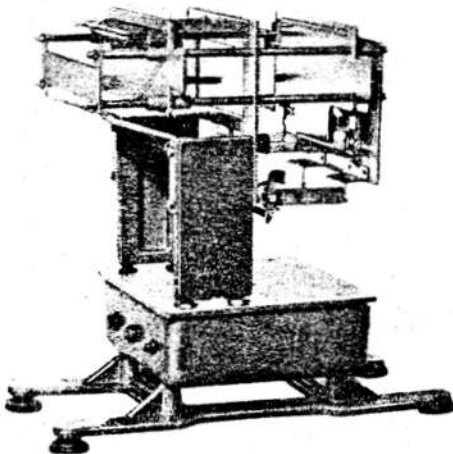
A prospektustár szolgáltatásának sajátossága, hogy a felhasználónak sokféle szempont szerint kell tájékozódnia. /Lásd később/. A rendezési szempontok sorrendje esetenként változik. A nyilvántartásnak lehetővé kell tennie bármely szempont szerinti gyors keresést, összehasonlítást stb. A többszempontú rendezésre a hagyományos könyvtári feldolgozás nem alkalmas, mert igen nagy munkatöbblettel jár. Ezért volt szükséges olyan új módszert alkalmazni, amely a nagyon vegyes anyagot és a sok eltérően szakozandó tételt az összes rendezési igényeknek megfelelően kielégíti.

Ezt a problémát a kerületen perforált kézi lyukkártyák és félautomatikus gépi válogatás alkalmazásával oldottuk meg. A lyukkártya legnagyobb előnye, hogy egyetlen példány ilyen rendszerű nyilvántartó karton elegendő a tetszőleges szempont szerinti kereséshez. A kiválogatott kartonokat nem szükséges rendezve helyre tenni, mert az újabb válogatás nem a sorrend, hanem a perforálás szerint történik.

Az 1.sz. ábra a lyukkártya katalógus egy kartenjét, a 2.sz. ábra pedig a válogatógépet ábrázolja.

Termék főcsoport		Termék fajta		Termék típus		Termék jelleg	
0	1	0	3	4	0	1	2
A gyártmány megnevezése, típusjele, mérete						Raktári szám	
Drehbänke mit verschiebbarem						400 PBv	
Oberbett						1 2 9	
/ Eszterga eltolható felsőággal/						Minősítés	
A gyártó cég	Megnevezése					száma	
	HEYLIGENSTADT					22	
	Székhelye					száma	
GIESSEN - N.Sz.K.					2 1		
Megjelenési adatok					beszerzés éve		
2 p. 1 t. 30 cm.					19 6 1		
Található:					/.		
Beszerzés éve		Gyártó országa		Gyártó cég		Gyártó cég	
1		2		2		2	
A	B	C	D	E	F	G	H

1.sz. ábra

2.sz. ábra

A visszakeresést viszonylag kevés szám alapján, a lyukkártyák segítségével lehet elvégezni. A lyukkártyával kombinált számrendszer pedig lehetővé teszi egyetlen kárton alapján, a tetszőleges szempontból és fontossági sorrendben történő válogatást. /A kód-rendszer felépítése és elrendezése a lyukkártyán olyan, hogy az olvasó kívánságára, bármely résztényező szerint ki lehet a kártyát emelni, amelynek alapján a prospektus megtalálható./

Részben az előbb említett sokféle visszakeresési szempont, részben az egész nyilvántartás és válogatás rendszerének a kézi lyukkártya módszerre való felépíttessége miatt különösen fontos olyan osztályozó-rendező számrendszer /kód/ alkalmazása, amelyek segítségével a sokféle tartalmu és várhatóan nagytömegű prospektus kezelése áttekinthetően, egyszerűen valósítható meg.

A SZÁMRENDSZER KIALAKÍTÁSA

Prospektustárakkal kapcsolatban kevés, a kézi lyukkártya rendszernek könyvtári vagy hasonló munkaterületen való alkalmazására pedig nincs nemzetközi tapasztalat, amely általános irodalmi utalásokon túlmenne.^{2/} Ezért a különféle számjel-rendszerek beható tanulmányozása alapján, egy - ezektől eltérő - speciálisan a KGM Prospektustár követelményeinek megfelelő rendszert kellett kialakítani. E rendszernek - figyelemmel az ezen a területen fennálló állandó fejlődésre és a tapasztalatok hiányára - feltétlenül alkalmazságnak kellett lennie további finomításokra anélkül, hogy alapjaiban legyen szükség esetleges későbbi átdolgozásra.

A kialakított szak-, illetve számjel-rendszer lényegében a tárgyszókatalógus és az Egyetemes Tizedes Osztályozás táblázatainak elemeit tartalmazza. Ez azt jelenti, hogy előre kialakítottuk, és decimális rendszerű jelzőszámokkal láttuk el a legfontosabb, a gyűjtés megkezdésének időpontjában ismeretes területeket. A hozzájuk rendelt számok felépítése olyan, hogy a termékcsoport esetleges későbbi további felbontásakor újabb számhellyel /a lyukkártya üresen hagyott rovatában egy további szám lyukasztásával/ a finomítás elvégezhető.

Összefoglalva: a számrendszernek az alábbi követelményeket kell kielégítenie:

- csak a szükséges mértékig tagolja szét az állományt /áttekintetőség/,
- szükség szerint tetszőleges mélységig legyen bővíthető,
- a visszakeresés egyértelműen, gyorsan és könnyen legyen megvalósítható.

^{2/} Érdeklődésre számot tartó irodalom: Die Handlochkarte. Hrg.: Ausschuss für Wirtschaftliche Verwaltung. Frankfurt a.M. 1958. Agnora Verl.

Termelő- eszközök	Termék főcsoport
01	Szerszámgépek és tartozékaik, készülékeik, szerszámaik
02	Egyéb gépipari és kohászati termelő berendezések és tartozékaik, készülékeik, szerszámaik
03	Anyagmozgató berendezések és tartozékaik, készülékeik
04	Minőségellenőrző, anyagvizsgálati berendezések és tartozékaik, készülékeik Mérőműszerek
05	Erős- és gyengeáramú villamos berendezések
06	Erőgépek. Energiafejlesztő berendezések. Erőművek
07	Járművek és mezőgazdasági gépek /vasuti, közuti, vízi szállítóeszközök/
08	Nem gépipari termelő berendezések és tartozékaik, készülékeik, szerszámaik
09	
10	Egyéb /félgépjárművek, tömegcikk, háztartási cikkek stb./

4.sz. táblázat

A harmadik számcsoporthoz a fajtán belül a termék típusát adja meg. Így a furógépeket tovább bontja oszlopos, sugár stb. furógépekre.

Végül a negyedik számcsoporthoz arra utal, hogy az alapberendezésről vagy annak tartozékáról, készülékéről, szerszámáról stb. van-e szó? /5.sz. táblázat/.

Összefoglalásképpen a 6.sz. ábra a fentiek szerint felépített kód-könyv egy részletét mutatja.

II. A gyártó cég

A betűrendes katalógus /L. 16. old. 4.pont/ alapján kódolva.

D	A termék jellege
1	Alapberendezés
2	Átalakító, segédberendezés, működtető berendezés
3	Készülék. Munkadarab- vagy szerszám rögzítő, másoló, automatika stb. készülék, tartozék
4	Gépi szerszám /a géphez felhasznált szerszám/
5	
6	
7	
8	
9	Egyéb
0	

5.sz. táblázat

III. A gyártás helye

A gyártó ország tőkés, szocialista bontáshan, szintén kódolva /L. 16. old. 4.pont/.

IV. A prospektus beszerzésének éve

Támpont az elavult prospektusok rendszeres évenkénti kicseréléséhez.

V. Ha a prospektus gyártörténeti ismertetést is tartalmaz, a lyukkártyán külön jelzést kap.

T e r m é k					M e g n e v e z é s
főcso- port	faj- ta	ti- pus	jel- leg		
0 1	1 8	0 0	1		<u>Menetgyártógépek</u>
			1 0	1	Vezérsórágyártógép /eszterga/
			2 0	1	Menetmetszőgép Automatikus menetmetszőgép
			3 0	1	Menetfurógép
			4 0	1	Menetmarógép
			5 0	1	Menetköszörűgép
			6 0	1	Menetmángorlógép Menethengerlógép
			7 0	1	
			8 0	1	
			9 0	1	Egyéb, különleges menetgyártógép
	1 9	0 0	1		<u>Csővágó és menetelőgépek</u>
			1 0	1	Csőleszűrő és menetelőgépek

6.sz. ábra

A PROSPEKTUSOK MINŐSÍTÉSE KORSZERŰSÉG SZERINT

A prospektusokat nem általában kell gyűjteni, hanem az egyes iparágak sajátosságai által meghatározott konkrét céllal. Természetesen ennek megfelelően kell feldolgozni is. Más szempontból érdeklő a piacon található gyártmányok választéka a beruházót és más szempontból a hasonló terméket gyártó vállalatot. Ezért a prospektusok feldolgozása elsősorban nemcsak általános műszaki tudást és nyelvismeretet kíván meg, hanem annak mérlegelését is, hogy a gyártmány a világszínvonal jelenlegi állása szerint korszerűnek tekinthető-e, a kereskedelemben nem található-e jobb, modernebb típus? Van-e ugyanabban vagy hasonló kivitelben magyar, más népi demokratikus vagy kapitalista állambeli változat?

A Gépipari Technológiai Intézet feladatkörének megfelelően bekapcsolódott munkánkba és a technológia korszerűsége szempontjából minősíti - mindig az illető ágazat szakmérnökei útján - az anyagot.

RAKTÁROZÁS

Irodalmi vita folyik arról, hogy a raktározásra vajon a cég szerinti elrendezés a legjobb-e, mert ebben az esetben egy bizonyos cég gyártmányaira vonatkozó minden adat egy helyen található, vagy pedig a tárgyszerinti elrendezést használják-e, amely esetben egyesített katalógusokat csak átfogó tárgyszavak alá lehet beosztani.

Nálunk a raktározás a gazdaságos helykihasználás figyelembevételével mechanikus rendszerben történik. Az anyagot a tárolásra külön erre a célra készítettett, felül nyitott papucs-dobozban vertikálisan helyezük el.

Az üzemi lapokat a cég neve szerinti betűrendben külön, évfolyamonként tároljuk. A prospektus felső jobb sarkára felragasztott bélyegen a leltári szám, a szákszám, a beérkezési dátum, valamint a minősítés van feltüntetve.

OLVASÓSZOLGÁLAT

Olvasószolgálati és tájékoztatási munkánk most van kialakulóban.

A prospektusokat egy példányban gyűjtjük. Annak érdekében, hogy az olvasók a prospektusokat munkahelyükön is használhassák, a kívánt anyagról mikrofilmet bocsátunk rendelkezésre.

A z o l v a s ó s z o l g á l a t d i f f e r e n c i á l t s á g á t k ü l ö n b ö z ő k a t a l ó g u s a i n k s e g i t i k e l ő. Ilyenek:

1. az előbbieken ismertetett tárgyszó-katalógus.

Érdeességgé megemlítjük, hogy a betűrendes tárgymutató olyan kartonokból áll, amelyen megjelöljük, hogy a megfelelő lyukkártyák kiválogatásához a válogatógépen mely lyukakat kell a keresőtűvel beszúrni /7.sz. ábra/; ez nagymértékben meggyorsítja a válogatást;

2. betűrendes katalógus a gyártóberendezéseket készítő élvonalbeli cégekről, vállalatokról;
3. betűrendes nyilvántartás a fejlett iparral rendelkező államokról;
4. betűrendes katalógus a velünk közvetlen kapcsolatban álló cégekről.

✕	○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○	● ○ ○ ●	○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ○	✕
	○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ●	○ ○ ○ ●	○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ●	○ ○ ○ ○	○ ○ ○ ●	
	0	1	1	8	1	0	1	

VEZÉRRORSÓGYÁRTÓGÉP / eszterga/

7.sz. ábra

Ezen feltüntetjük a gyártó cég nevét, címét, valamint gyártmányait négy nyelven és a kapcsolat felvételének időpontját /8.sz. ábra/.

A Szovjetuniónál és a szocialista államoknál, ahol a gyártó cég nem szerepel, a forgalombahozó vállalat van feltüntetve.

Ezek a katalógusok mutatják azokat a kód-számokat, amelyek a lyukkártya megfelelő rovataival azonosak.

Heyligenstaedt und Comp. Werkzeugmaschinenfabrik GmbH.
Giessen. NSzK

Szerszámgép
Werkzeugmaschine
Machine - tool
Machine - outil

Levél ment:
1961.XI.4.

Küldemény érkezett:
1961.XI.20.

8.sz. ábra

TÁJÉKOZTATÁS

Irodalomkutatást végzünk, és szakbibliográfiát állítunk össze meghatározott gyártmányokra vonatkozó leírásokból.

A népgazdasági szempontból legjelentősebb hazai és külföldi prospektusok válogatott jegyzékét folyamatosan megjelentetjük a Gép, a Gépgyártástechnológia és az Ipargazdaság című folyóiratokban, hogy ezekről az egész hazai ipart tájékoztassuk; továbbá a Kohó- és Gépipari Szakirodalmi Tájékoztatóban, valamint a KGM Műszaki Információs és Fordító Vállalat témakiadványaiban.

Működésünknel plakátot készítettünk, és azt kellő példányban sokszorosítva eljuttatjuk minden érdekelt vállalatához, intézményhez és a velünk kapcsolatban álló külföldi cégekhez. Ugyancsak ismertetjük munkánkat a műszaki folyóiratokban is. Általános jellegű bemutatókat tartunk - így pl. a Vasas Szakszervezeti Ujító Iskola részére -, ahol egész működésünkről beszámolunk.

A Mérnök Továbbképző Intézet igazgatójával történt megállapodás alapján kiadványaikhoz folyamatosan prospektus ismertetőket biztosítunk.

+

A cikk célja volt áttekintést adni a KGM Műszaki Információs és Fordító Vállalat újszerű kísérletéről. A Prospektustár működése kezdetén áll, így a vázolt és már megvalósított rendszer működéséről egyelőre kevés tapasztalatunk van. Bár bizonyos, hogy számos probléma fog még felmerülni, bizunk benne, hogy ez a vállalkozás a műszaki könyvtárügynek életképes hajtása lesz.

+++

PARÁNYI Györgyné

PARÁNYI, Gy.: The Catalogue Stack, a New-Type Special Technical Library

Catalogues containing descriptions of the most recent products are important sources of technical information. Catalogues are usually collected by the technical libraries. In the German Democratic Republic, the Textilmaschinen Institut in Karl Marx-Stadt possesses a major stack of catalogues where the material is being stored on the basis of the UDC system which, however, has been converted for purposes of their own. In the Czechoslovak Socialist Republic, the catalogue stack constitutes a section of the University Library. Its stock of 180 000 is also being stored according to the UDC.

The central stack of catalogues recently established in Hungary collects the descriptions of equipment utilizable by enterprises under the jurisdiction of the Ministry of Metallurgy and Engineering. The material is being collected partly by the aid of the Hungarian Chamber of Commerce, Technoimpex Foreign Trade Company, The Commercial Department of the Ministry of Metallurgy and Engineering, and the Hungarian Central Technical Library, partly by correspondence with firms abroad. The material is stacked mechanically. The problem of registry was solved by means of hand-sorted marginal punched cards and semi-automatic mechanical selection. A coding system is being employed for the latter by means of which the presumably large number of catalogues covering a great diversity of subjects can be handled in a simple and perspicuous manner.

